

RENAȘTEREA

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
— Abonamentul: 450 Lei la an —

Redactor: Protoereu D. ANTAL
CLUJ, Strada Iuliu Maniu Nr. 31

CUPRINSUL:

d. a.: Cerem și o conferință mondială spirituală. — *G. Bogdan-Duică*: Petru Maior și Iustinus Febronius. — *G. B. D.*: Pentru toți Români. — *Asistent*: Sezătoare religioasă în comuna Someșeni. — *G. T. Marcu*: Către slujitorii bisericii din Ardeal. — *Rap.*: Cerc pastoral în parohia Râmeț-sat. — *Pr. A. Eftimie*: Conferința protopopiatului Ludoș. — *Pilde de credință*. — *Cronică*. — *Comunicat oficial*. — *Concurs pentru postul de capelan, cu drept de succesiune, în parohia Geoagiul-de-sus I.*

Cerem și o conferință mondială spirituală.

Intreagă lumea își are ochii ațintiți asupra conferinței economice mondiale ce se ține la Londra. Toate statele lumii și-au trimis delegați, — cele mai multe pe miniștrii lor de finanțe și de externe, — pentru a discuta problemele economice și financiare, cari amenință cu prăbușire și faliment întreaga lume.

Conferința a fost deschisă de însuși M. Sa Regele Angliei, care a salutat în limba engleză și franceză pe reprezentanții celor 66 state, urându-le ca eforturile lor să ducă la rezultatul fericit pe care popoarele lumii îl așteaptă cu nerăbdare. A doua cuvântare a fost rostită de către dl Macdonald, primul ministru al Angliei, care deasemenea a urat bun sosire delegațiilor. A vorbit despre suferințele lumii în ultimii ani, și încetarea mecanismului comerțului internațional, scăderea prețurilor măbind sarcina datoriilor în toată lumea, și creșterea șomajului care atinge în toată lumea 30 milioane de inși. A amintit de datoriile de război cari trebuie în primul rând rezolvate. Și-a exprimat ferma convingere că lucrările acestei conferințe vor duce la soluții practice pentru asanarea vieții financiare și economice mondiale.

Într'o atmosferă de deplină încredere s'au și început lucrările, despre cari nu ne îndoiim, — ca și dl primministru Macdonald, — că vor aduce o asanare materială.

Acestor aproape două mii de doftori financiari și economici, întruniți la Londra,

cari caută să asaneze numai partea materială a suferințelor omenirii, nesocotind cea spirituală, ar trebui să li se spună cuvintele Mântuitorului: „*Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești. Ci un lucru trebuiește. Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua dela ea*“ (Luca X, 41, 42).

Într'adevăr experții tuturor țărilor de multă vreme, în toate conferințele mondiale s'au îngrijit și s'au silit ca să dea echilibru material acestei lumi, reușind întotdeauna teoretic însă prea puțin practic, așa că treburile au mers tot mai rău. Întotdeauna s'a neglijat „*partea cea bună*“ cea sufletească. Încă nu s'a întrunit o singură conferință mondială care să discute fățiș pericolul bolșevismului și mijloacele lui de stăvilire, printr'o cooperare internațională. Din contră, de dragul câștigurilor materiale, aproape majoritatea statelor au recunoscut Uniunea Sovietelor, primind ambasadorii lor și legând convenții comerciale cu bolșevicii, cari au servit și servesc ca fire de scurgere a ideilor subversive și anarhice. În nici o conferință nu s'au discutat mijloacele prin cari s'ar putea întronă ordine, cinste și devotament în administrație, etc.

Dacă stăm să socotim bine, constatăm că în lume e mai mare criza spirituală, decât cea materială. Unii ar putea obiecta că cea spirituală e cauzată de cea materială. De fapt e tocmai contrarul. Oare nu pofta de prea mare câștig a dus la supraproducție,

la urcarea prețurilor, cărora le-a urmat scădere de prețuri, șomaj, falimente, prăbușiri financiare? Dacă marii industriași și comercianți, bancherii și băncile erau mai modeste, se îndestuleau cu câștiguri mai puține, dacă cinstea ar fi fost mai multă, azi n'am geme în criza financiară. Cum au lucrat indivizii, lipsiți de orice scrupuli morali când a fost vorba de câștiguri, la fel au lucrat și statele. Cauzele ca și urmările le văd azi toți, însă prea puțini văd că mai întâi trebuie însănoșată cauza cauzelor, starea spirituală, criza sufletească și morală ce bântue lumea.

Am vrea să vedem întrunindu-se o conferință mondială care să discute mijloacele de asanare sufletească. O astfel de conferință compusă din cei mai distinși reprezentanți spirituali și morali ai țărilor. Suntem siguri că ar îndruma statele ca să poarte grijă în primul rând bisericii, ca să-și poată îndeplini datoria ei de învățătoare a evangheliei lui Christos, aceeași grijă să dea și școlii prin o educație cât mai morală a tinerelor generații, instituțiilor culturale propagatoare de lumină și cinste. Paralel ar întări justiția și administrația, curățindu-o de toate elementele parazitare și necinstite. S'ar încuraja știința și arta.

Cu trudă și sistem în câțiva ani s'ar întronă altă ordine în state, viața s'ar spiritualiza și criza financiară s'ar ameliora, dând cu timpul posibilități de normalizare, aducătoare în mod natural de sentimente pacifice și fericire între oameni.

E o utopie pentru realizarea căreia cine știe câte veacuri vor mai trece. Până atunci noi cei puțini, înrolați în munca bisericii și creștinismului să ne facem datoria în cercul nostru strâmt, căci de vom sămăna sămânță bună va aduce rod însutit, căci tot mai sunt creștini „cu inimă bună și curată cari aud cuvântul, îl păstrează și fac rod întru răbdare“. (Luca 8, 15). d. a.

NOTIȚE ISTORICE

Tradiția autonomiei Bisericii.

Cel mai neobosit luptător pentru independența Bisericii față de Stat, în epoca împăratului Constantin, a fost *Atanasie cel mare*. (Gelzer, *Das Verhältniss von Staat und Kirche in Byzanz*).

Petru Maior și Iust. Febronius

sau

Petru Maior ca vrăjmaș al Papei.

(Urmare).

29. **Momentul istoric: Iosif II.** După ce am dovedit cum spiritul lui F. a intrat în sufletul și-a curs prin condeii lui Petru Maior, penfru a lămurii toate drumurile acestui triumf, voi culege (dar pe scurt) o serie din notele caracteristice ale epocii, din fondul istoric al puțințelor liberale discutate.

I. F. și-a scris opera sa în Trier (1763); Petru Maior în Blaj (1783); după 20 de ani! Cum s'a făcut legătura între Trier și Blaj?, este întrebarea ce-ar cere răspuns.

Prin Viena: O scriere catolică numește pe Iosif II căpetenie a febronianistilor vienezi;¹⁾ căpetenia eră, însă, împărat și — în Viena. El realizează febronianismul, care, firește, avea și alți susținători teoretici, nu numai pe F.

II. Cât de adânc pătrunsese febronianismul în viața bisericească a Austriei — și în mănăstiri, deci de sigur și în Sfta Barbara, unde Samuil Clain trăia — se poate simți dintr'un singur exemplu. Anume:

În 1780 — având în față o eventuală ceartă între febronianști și antifebonianști în mănăstirea Gleink — Maria-Theresia, interzicând scrierile lui F., scrisse că: *Je weniger man aus dieser Sache machen wird, je eher wird selbe von sich aufhören*, adică: Despre lucrul acesta, ca să dispară cât mai iute, vorbiți cât se poate mai puțin.²⁾

Așa potoliă împărăteasa certele. Nu și fiul ei, Iosif II.

III. Cine dorește să cunoască atitudinea catolică față de Iosif II află destul material și într'un singur articol de lexicon³⁾ unde se afirmă: Educația lui Iosif a fost totală greșită; o fire fugitivă; o încăpăținare desvoltată de vreme; spirit batjocoritor și presumpțios... Educatorul Batthyány nu pricepea ce-i educația; iezuitul Bittermann, profesor, l-a plictisit pe elev; bătrânul pedant Bartenstein l-a învățat istorie; etc. În sfârșit, superficialul prinț căzu în mâinile lui Martini. Biografia continuă: Acest „Martini a entusiasmă pe prinț pentru ideile revoluționare ale economiștilor francezi. Martini derivă toate rațiunile de drept din așazisul *drept natural*; și treptat-treptat el umplu pe școlarul său cu dispreț pentru orice tradiție și orice „concretizări istorice“.

Ce eră să devină acest „despot“ al raționalismului — Iosif II — reiasă acum din două citate (numai).

Iosif II către cardinalul Hrzan, ambasadorul Austriei pe lângă Papa din *Octomvrie 1781*: „De când m'am suit pe tron am făcut filosofia legislatoare în imperiul meu... Este necesar ca din reli-

¹⁾ *Kirchenlexikon*; biografia lui Iosif II.

²⁾ Rudolf Fink, *Geschichte der Kaiserlichen Universitaet in Wien 1854*. Vol. I, p. 531.

³⁾ Wetzler u. Welte (ed. Hergenröther), *Kirchenlexikon*. vol. VI. (1889), p. 1845 și urm.

gie să îndepărtez anume întocmiri, care nu-și aveau locul în ea... Deoarece urâsc superstiția și pe Săducei, vreau să liberez de ei tot poporul meu. Cu intenția aceasta voi concedia pe călugări, voi suprima mănăstirile lor... În Roma se va zice că aceste lucruri sunt incursiuni în drepturile lui Dumnezeu... Roma va fi și mai supărată, fiindcă *această întreprindere o voiu săvârși fără să am aprobarea slugei slugilor lui Dumnezeu*“.¹⁾

Din acelaș an 1781, din luna *Februarie*; către arhiepiscopul din Salzburg (contele Colloredo): „Un imperiu guvernat de mine, trebuie să fie stăpânit de principiile mele; prejudițiile, *fanatismul*, *părtinirea* și *sclăvia spiritului* trebuie suprimate; și *fiecare supus trebuie așezat în drepturile sale înscrise*. Călugăria s'a sporit prea mult; până acum guvernul meu nu avea nici un drept asupra persoanei călugărilor; ei sunt supuși cei mai primejdioși și cei mai nefolositori, deoarece caută a se sustrage tuturor legilor civile și la orice prilej se adresează *Pontifex maximus*-ului din Roma“.

Citatele sunt luate din K. Ritter, scriitor catolic.²⁾ Așa vorbiă împăratul numai cu doi ani înainte de scrierea *Procanonului*. Deci este clar: *Procanonul* scria în acelaș sens, contra Romei și contra exagerărilor ultramontane, pe care Viena nu le mai suferi. *Procanonul* era o *scriere canonică*, dar și *politică*, *serioasă* și *imperialistă*.

Între Blaj, adevă mai corect, între Ardeal și Viena erau destule legături, pentru ca să putem admite că și despre spiritul lui Iosif II Blajul avea informațiuni precise, ca și Sibiiul (înțeleg aici mai ales pe cel săsesc).

III. Cu *Procanonul* suntem la anul 1783; cu *Istoria bisericeii Românilor* la anul 1813. În *Istorie* Petru Maior vorbește foarte respectuos despre Iosif II cel de „*sempiternă memorie*“; în *Procanon*, treizeci de ani mai înainte, Petru Maior apăruse o *politică* bisericească realizată. Vezi vorba despre decreturile lui Iosif (S. p. 69; E. p. 47), pe care Petru Maior le traducea sau voiă să le traducă, pentru ca să le anexeze la *Procanonul* tipărit și pentru ca Români să le cetească în limba lor, adevă să le înțeleagă bine.

IV. *Iosif II și Petru Maior*. Pentru a lămuri și mai bine iosefinismul lui Petru Maior, voi arăta, dintr'un izvor contemporan, ce idei propagă Iosif II pe când se află în Transilvania, prin grai viu, stând de vorbă cu Sașii. Ideile se găsesc reținute în jurnalul lui Michael Conrad von Heiden-dorf și sunt tipărite în *Vereinsarchiv*, vol. XVIII, p. 84, unde se raportează o audiență acordată în Sibiiu — chiar în anul *Procanonului*, 1783!

Iosif II vorbise despre libertatea religioasă („*ich will Freiheit*“), despre iubire și unire; iar ajungând la interesele materiale, la chestia fondurilor religioase și școlare împăratul zise: „Preoții și dascăli voștri trebuie să fie plătiți; și anume în mod cinstit, mai bine decât cei catolici, pentru că ai voștri au femeii și copii, dar cei catolici nu au. Dacă supuși

mei ar fi Turci, și dervișii lor ar trebui să fie bine plătiți, ca să poată trăi. Eu aș dori ca ceice lucrează mult să fie plătiți mai bine, iar ceice nu lucrează mult să fie plătiți cu mai puțin. Dar acum leafă mare are celce lucrează puțin, iar celce lucrează mult are leafă mică. De-aceea eu aș strânge tot la un loc, ca să împart apoi cu dreptate; însă *popimea catolică îmi pune tot felul de piedeci; ea-i dracul meu*. (Nemțește: *ich habe den Teufel mit ihnen*.) (Pag. 87).

Petru Maior nu i-a numit pe preoții catolici *draci*, dar, ca și Iosif II, a combătut drăciile lor. (Va urma).

G. Bogdan-Dulcă.

Pentru toți Români.

Wikham Steed, un publicist englez celebru, a tipărit în *Sunday Times* un articol *desvoltat*, a cărui idee centrală este aceasta: „*Acțiunea lui Hitler în Austria este numai o parte dintr'un plan vast. După metoda comunistă Hitler constituie celule național-socialiste, ca să propage răsturnări politice și de granițe în Cehoslovacia, Franța, Belgia, Luxemburg, Austria, Danemarca, Norvegia și Suedia. Scopul acestei acțiuni este să împreune toată nația „germană“ (!) într'un tot care s'ar întinde din Flandra peste Olanda, Danemarca și eventual Scandinavia până la Austria și Elveția. Acesta ar fi imperiul „al treilea“, întins în toată Europa și realizând domnia sau stăpânirea „pangermanistă asupra ei“. Să presupunem că — cu ajutorul câtorva, nu unui Moltke — așa va fi; rassa latină și rassa slavă, în tovărășie, se vor opune energic; dar noi, Români (guralivi), cum ne pregătim pentru toate eventualitățile ce-ar rezulta, fie și din realizări parțiale, din acest plan? Este o întrebare relativă la un viitor îndelungat, deci obligatorie pentru toți ceice gândesc etnicește politica ce-o fac. În special avem îndatorirea națională de-a observa, în orașele și 'n satele noastre, celulele hitleriste-săsești. Rezultatul observărilor poate duce la contraacțiuni locale, generale și de stat. Însă cu astfel de contraacțiuni nu ne vom ocupa aici, cel puțin deocamdată nu.* G. B. D.

ÎNSEMNĂRI BISERICESTI

Alegerea slujbașilor bisericești.

„Toate adevă funcțiunile bisericești în Ardealul nostru, togma și Episcopia prin alegere se dau.“ (P. Maior, *Protopapadichia* § 50.)

¹⁾ Adevă a Papei.

²⁾ *Kaiser Joseph II. und seine kirchlichen Reformen*, 1867, p. 40—42.

Șezătoare religioasă în comuna Someșeni.

Ziua de 11 Iunie a. c., (Dumineca tuturor sf.) a primit un deosebit fast în comuna Someșeni (jud. Cluj) printr'un fapt care va rămânea încrestat adânc în inimile dreptcredincioșilor din această comună; anume au fost onorați cu prezența unor oaspeți din Cluj, oaspeți cari au ridicat sărbătoarea la adevărata măreție prin ideile mărețe și curate pe care le nutresc și pe cari caută să le reverse și în inimile tuturor fraților de aceeași credință după cum a spus unul dintre ei: „Noi ne-am prezentat aci în numele Mântuitorului Christos“.

Marea „Frăție ortodoxă rom.“ a cărei temelie s'a pus în data de 5 Martie a. c., în Cluj, deja de pe la început își arată roadele binefăcătoare. În ziua de 14 Mai a. c., (Dumineca Samarincii) a luat naștere una din fiicele marei frății ortodoxe și anume „Organizația secției Eparhiei Cluj“. Această fiică credincioasă abia înființată a și început activitatea printre credincioșii acestei Eparhii și încă cu un elan și dragoste vrednică de menționat, descinzând în comuna Someșeni în după amiaza zilei menționată la început.

La orele 3 $\frac{1}{2}$ s'a oficiat la biserica ort. din localitate vecernie solemnă de către preotul-paroh, răspunsurile corale fiind date de corul Academiei Teologice ort. rom. din Cluj, de sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu.

Strana la fel a fost susținută de studenții teologi. După serviciu întreg poporul în frunte cu părintele lor și cu distinșii oaspeți au plecat dela biserică la școală unde s'a ținut serbarea.

Corul studenților teologi a intonat maiestros „Tatăl nostru“.

Dl prof. I. Mateiu, secretar general al F. O. R.-ului începe seria cuvântărilor și arată scopul pentru care s'au prezentat în comună, împrejurările care au determinat și în cari s'a înființat organizația F. O. R.-ului, scopul frumos pe care și l-a impus să-l realizeze. „Nu vă vom vorbi de politică cu care ni s'a amărit atât sufletul și al nostru și al Dvoastră, vă vom vorbi de lucruri mult mai însemnate și de caracter vecinic credința vie în Mântuitorul Iisus Christos“

— spune dsa. De încheiere îndeamnă pe frații și surorile dreptcredincioase să se înroleze în această societate (F. O. R.) mărindu-i rândurile și întărind puterea ei, fapt care e primit cu mare bucurie de ascultători. La sfârșitul cuvântării corul teologilor a cântat „Ps. 100“.

A urmat cuvântarea dlui prof. Dr. G. Stănescu, secr. sec. Eparhiale Cluj al F. O. R. În cuvinte dulci și alinătoare dsa pornind dela starea de criză morală din timpul Mântuitorului Iisus Christos, arată că de aceeași criză sufletească suferă omenirea zilelor noastre. Boala fiind de ordin sufletec vindecarea nu poate veni decât numai dela dumnezeescul Vindecător de suflete care acum 1933 de ani a pus temelie sf. biserici ort., pentru mântuirea noastră. Credință vie a sădit El în noi și noi avem datorită s'o hrănim, s'o manifestăm și apărăm. Încheie manifestând dorința ca, cuvintele dsale să găsească pământ bun aducând rod însutit spre întărirea bisericii lui Christos și spre alinarea sufletelor dreptcredincioșilor Ei fii. Corul cântă „Pe noi inși-ne“.

Urmează cuvântarea plină de avânt a dlui Dr. S. Bornemisa vicepreședintele F. O. R., secției Eparhiei Cluj. Dsa arată cauza situației grele în care se sbate țara noastră precum și celelalte. Aduce exemple de greșeli pe cari numai lipsa credinței în Dumnezeu adevărat poate duce. Unde există credință vie, unde domnește iubirea de Dumnezeu și de aproapele nu se pot comite furturi, înșelăciuni și jefuirea avutului țării și al fraților. Acesta trebuie să fie unul din idealurile forului, înlăturarea necredincioșilor și aducerea la cârmă a dreptății și a frăției creștine. Corul intonează imnul: „Ție se cuvine“; iar dl secr. general I. Mateiu mulțumește ascultătorilor pentru dragostea cu care i-au îmbrățișat îndemnându-i încă odată la solidarizarea în lupta împotriva dușmanilor numeroși și diferiți ai dreptei credințe.

Toate cuvântările precum și cântările frumoase religioase au fost răsplătite cu vii aplauze de mulțime care a făcut sala neîncăpătoare, frați și surori creștine cu suflete averse de balsamul răcoritor al cuvintelor lui Christos. Se putea citi pe fețele lor gestul de aprobare a tot ce din inimă curată se turna în inimile lor de frați.

La sfârșit dl I. Damian preotul localnic, în numele enoriașilor mulțumește oaspeților pentru clipele fericitoare de care i-au învrednicit exprimându-și bucuria împărtășită și de enoriași că oamenii învățați ai neamului nostru au luat inițiative atât de laudabile, dorindu-le mult succes.

În salutări creștinești, oaspeții se despărț de localnici.

Asistent.

Către slujitorii Bisericii ortodoxe din Ardeal.

Facultatea de Teologie din Cernăuți, a fost dealungul vremilor, școala la care lerarhii ardeleni trimiteau an de an numeroși studenți, fii ai eparhiilor lor, pentru desăvârșirea studiilor teologice. Anii de după război n'au potolit acest pelerinaj al tinerilor de îndrumări alese și dimpotrivă — l-au întetit. Astăzi, ea adăpostește zeci de studenți din toate colțurile Mitropoliei Ardealului. Departate de căminul lor, și primiți cu frățescă dragoste în mijlocul vieții bucovinene, ei n'au uitat o clipă măcar, că șederea lor aci are un rost, acela de a fi solii sufletului ardelenesc pe aceste plaiuri.

Din trecutul studenților ardeleni la Cernăuți — pe care l-am răscolit cu pasiunea unor căutători de virtuți, — noi ne-am făcut un cult și am cules pilda. Atenți pe de altă parte la ascensiunea luminoasă a înaintașilor, pe care vredniciile lor i-au urcat sus de tot pe scara valorilor sociale, am combinat astfel chemările trecutului cu pildele prezentului și am desprins îndemnul unei mobilizări care aștepta doar ocazia nimerită ca să devină fapt împlinit. Ocazia s'a ivit curând! Cruciada pornită în Ardeal pentru reînvierea spirituală a neamului și restabilirea vremurilor lui Șaguna, ne-a angajat la lucru și pe noi. Astfel la 26 Ianuarie 1933, ocrotiți într'una din sălile de curs ale Facultății de Teologie, studenții teologi ardeleni aninau în istoria superbeii Reședințe mitropolitane a Bucovinei o cunună în care fiecare dintre noi își recunoștea floarea împletită acolo cu suflet din sufletul său: *cel dintâi cerc* al studenților teologi ardeleni dela Cernăuți. Am chemat amintirea înaintașilor și sufletul ne spunea că ei binecuvântă pasul nostru. Am invocat

numele marelui Mitropolit Andrei și l-am pus cu cinste în fruntea înfăptuirii noastre. Am cerut ocrotirea Capului Bisericii din Ardeal și a P. P. S. S. Lor Episcopi diocesani să ne fie sprijin și îndrumători spiritali și am simțit atunci că temelia ce-am pus cu curate simțeminte și însuflețite doriri de bine, nimic nu o va clăti din loc până ce nu-și va împlini rostul cu care a fost chemată la viață.

Rostul ei? Din chemările trecutului și pildele prezentului să învieze și să îndrumeze modestele noastre năzuinți.

Năzuințele noastre? Acelea ale tuturor tinerilor conștienți de îngereasca chemare a slujbei Domnului și de rostul mare și sfânt pe care-l au studenții teologi în mijlocul studențimii române.

Pe măsură ce le vom împlini, vom încresta la răbojul activității noastre, cu aleasă mulțămire, pe tot câte una din ele.

Dornici de a ne afirma în caerul vieții cernăuțene — ca și la noi acasă — vrem să punem în valoare calitățile ardelenesti de muncă, de energie și de caracter, așa cum au făcut înaintașii noștri la Cernăuți ca I. P. S. Mitropolit Nicolae, al Ardealului, Prot. Gh. Ciuhandu, profesorii: V. Loichiță, Silviu Dragomir, Pavel Roșca, R. Căndea, N. Colan. D. Stăniloae, N. Neaga, N. Popoviciu, A. Buzdug, G. Muntean, Gh. Stănescu și atâția alții ale căror nume ne scapă aici, dar le avem adânc săpate în sufletele noastre.

Lor ne adresăm în primul rând; Lor le deschidem mai întâi și indeosebi inimile noastre și tot dela Ei așteptăm un cuvânt de îmbărbătare și o mână de ajutor în acțiunea noastră.

Cunoscând marile Lor suflete pe cari le risipesc cu atâta generositate în slujba Bisericii care ne crește, noi credem hotărât că ne vor auzi și ne vor înțelege.

De încheiere, ne simțim îndatorați să aducem mulțumiri recunoscătoare dlui prof. Dr. D. Spânu, Pro-Rectorul Universității din Cernăuți și Decan al Facultății de Teologie, precum și dlui prof. Dr. N. Cotor, cari cu părintească înțelegere au binevoit a facilita recunoașterea legală a cercului nostru de către On. Senat universitar.

Grigorie T. Marcu,
președintele cercului.

CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Cerc pastoral în parohia Rîmeș-Sat.

În Duminica din 21 Mai c., s'a ținut cercul pastoral în parohia de munte Rîmeș-Sat (j. Alba), așezată sub muntele Pleașa. E un ținut gol, lipsit de păduri. Te izbesc mulțimea și adâncimea râpilor. Ele sunt opera negativă a omului. Aici se impune imperios împădurirea râpilor și o propagandă intensă, altfel torenții cu timpul fac imposibilă viața omului.

Biserica zidită din piatră e bine îngrijită, curată. Păstorește pr. Tecșa. S'a exhaustat următorul program: Slujba Utreniei și sf. Liturghii cu răspunsurile corului începător din Gârbova-de-sus, de sub conducerea păr. V. Maxa. Cântările au înălțat slujba. La priceasnă predică pr. Z. Albu, despre orbia sufletească. Apoi s'a slujit parastasul, continuându-se cu sf. maslu combinat cu sfințirea apei, încheind cu cuvântarea pr. L. David despre Păcatul sudalmei și combaterea lui. În urmă credincioșii au fost stropiți cu apă sfințită și unși cu mir. Slujba și cuvântările au fost ascultate cu mare atenție și adâncă evlavie.

Raportor.

*

Conferința protopopiatului Ludoș.

S'a ținut în ziua de 28 Mai în parohia Sâniacob, unde prin zelul pr. Macavei, uniții au îmbrățișat în masă ortodoxia. Zi mohorită, ploioasă. Nimic însă nu împiedică preoțimea să vină, pentru ca la ora 8 $\frac{1}{2}$ să se înceapă serviciul în sobor, încununat de predică pr. Giurgiuca, bună și de un maslu obștesc. De notat. Păr. Protopop, care trebuia să fie la adunarea anti-revizionistă în Ludoș, după slujbă a mers la datoria de român, revenind apoi la cea de slujitor al altarului, prezent fiind din nou în mijlocul nostru, după abia o oră și jumătate absentă. După masă, în școală se ține o cuvântare ocazională poporului de P. C. Sa, urmând apoi lecția practică model: Pogorîrea Duhului Sfânt, ținută de pr. G. Stan cu elevii scolii primare. După aceasta se continuă ședința intimă, cu critica predicii, serviciului divin și lecției practice. Discuții foarte lungi a provocat tema dată

de Vener. Consiliu Eparhial, rezumându-se într'un minuțios raport al pr. Biji, toate mijloacele prin cari preoțimea și-ar putea asigura existența, destul de precară azi. Mergem apoi la vecernie, care se termină prin predică păr. Popianăș-Zau, după care ne întorcem la căminurile noastre, pe noroi, ploaie, încălziți numai de cuvintele Galileanului: „În lume necazuri veți avea; îndrășniți, eu am biruit lumea“.

Pr. Andrei Eftimie-Fărău.

Pilde de credință.

Semnalasem într'unul din numerile trecute ale ziarului nostru sacrificiile enorașilor din Teiuș, prestate pentru locașul lor Divin, nou clădit.

De sfințele sărbători ale Învierii o seamă de credincioși din Teiuș urmați în pilda lor și de câteva femei bunecreștine ne-au ridicat moralul tuturorora pentru praznicul Paștilor prin lucrări de multă valoare morală și materială, închinare jertfă pe altarul bisericeii.

Dupăce în anul trecut s'a tencuit interiorul bisericeii, se simția nevoia unui policandru care să fie amenajat cu curentul electric, introdus prin munca dlor Ștefan Ionescu și Aurel Berindei funcționari electricieni C. F. R.

Din cea mai nobilă simțire de creștini, manifestată de credincioșii parohiei, la invitarea parohului și sub conducerea inițială a dlui George Anastasescu, controlor de ateliere C. F. R., căruia i se atribue vigența și statornicia stăruință în realizarea ideii, s'a făcut un preafrumos policandru pe seama bisericeii.

Lucrarea a fost terminată pe sfințele sărbători ale Învierii. Policandru instalat este o artistică lucrare de mână, din material solid, aramă galbenă care singur a costat 10.700 Lei.

Epitropia și Consiliul parohial cu vie și nețărmită bucurie a întâmpinat inițiativa enorașilor noștri din serviciul C. F. R. cari în semnul vădit al credinței lor în ocrotitorul și milostivul Dumnezeu, și-au dat banul în butul tuturor greutăților vremii, pentru a înzestra biserica cu un obiect de preț.

Scopul urmărit a fost de Dumnezeu binecuvântat și desăvârșit.

Interiorul bisericii cu măiestroase și impunătoare contururi de arhitectură bizantină doținute de-o cupolă superbă, este armonios și foarte plăcut umplut cu policandru instalat.

Opinia publică din Teiuș a rămas extrem de surprinsă de frumusețea lucrării. Par'că nebănuite și tainice puteri ajută și conduc această mică turmă care însă s'a impus pe sine în fruntea tuturor comunităților creștine din localitate.

Exprimăm mulțumită sinceră prin publicarea ce urmează binevoitorilor donatori pentru policandru:

Gheorghe Anastasescu și Grigore Davidescu, câte 2000 Lei, Nicolae Ludu 1000 Lei, Ștefan Ionescu, Inginer Simion Breazu și Nicolae Bârluțiu, câte 500 Lei, Parasciva A. Costea, Ioan Gaja și Petre Baldea câte 200 Lei, Ioan Diacu, Iacob Lazar, Simion Cristea, Ioan Brandel, Ștefan Gheța, Gavrilă Laurean, Iulius Sârbu, Traian Pop și Rinaldin Mândruț câte 100 Lei, I. Balaban, Varna Marian, Ioan Salla și Valeria Beldean câte 50 Lei, colecta păr. V. Bârluțiu și primului episcop Vasile Pop 2500 Lei, total 10.700 Lei.

Din rândurile femeilor dreptcredincioase ale parohiei Teiuș, încă s'au manifestat pilde de jertfă, vrednice de remarcat pentru stăruințele depuse, în vederea unei cât mai solide înzestrări a bisericii, cu lucrări de mână.

Astfel dș. Eugenia Bedeleanu a lucrat un rând de odăjdii preoțești cari întrec toată splendoarea.

Doamnele Valeria Bedeleanu și Maria Danciu au confecționat un splendid prapor bisericesc din mătăasă țesută.

Iar credincioasa Dița Puia cu creștinească rivnă a pregătit un frumos prapor bisericesc.

Vii mulțumiri și noi îndemnuri, în a creia cât mai multe pilde de credință pentru locașul Domnului.

Mulțumită publică. Consiliul parohial din *Crăiești*, protopopiatul Turda, prin preotul Gh. Purdea, adm. parohial, pe această cale mulțumește dlui *Gavril Crișan*, fost director de bancă în Alba-Iulia, pentru candelabrul de alamă cu 12 lumini, donat bisericii din Crăiești. Tot dsa în anul 1923

a donat acestei biserici un clopot. Aceste prețioase donații le-a făcut din dragoste față de biserica din satul dsale natal. Bunul Dumnezeu să-l răsplătească după vrednicie.

* * * CRONICA * * *

Corul mixt al Academiei teologice. În bisericile noastre din Cluj în ultimul timp a început să dea răspunsurile liturgice un nou cor mixt, pe lângă cel al episcopiei. Este corul mixt al Academiei teologice alcătuit din studentele și studenții teologi, instruit și condus de către dl prof. Dr. V. Petrașcu. Este cel dintâi cor mixt din țară compus din studente și studenți la teologie. Prestanța artistică cu care execută cântările cu melodii noi și necunoscute aici, frumusețea și plinătatea vocilor l-au impus dela primul debut și fac să vibreze simțul religios al credincioșilor noștri cercetători de biserică. Felicităm pe dl prof. Petrașcu pentru înjgheizarea acestui cor. — Notăm că biserica veche, prin stăruințele P. On. protopop N. Vasile și jertfele benevole ale bunilor credincioși ai acestei parohii, a organizat un cor bărbătesc, propriu al bisericii, care încă se prezintă foarte bine, făcând ca și această biserică să aibă în permanență cor în toate Duminecile și sărbătorile.

Dela Academia teologică. Examenenele generale se vor ținea în prezența P. S. S. Episcopului, în zilele de 19, 20 și 21 Iunie. Examenenele de licență în 22 Iunie. Încheierea festivă a anului de studii se va face Duminecă în 18 Iunie prin un TeDeum oficiat de profesorii și corul Academiei în biserica Sf. Nicolae. Vor asista P. S. S. Episcopul, membrii consiliului eparhial și toți doritorii de bine ai acestei instituții.

Al XVII ajutor din Fondul ajutorului preoțesc, în sumă de 52.300 Lei s'a acordat familiei fieiertatului paroh Aurel Rimbaș din Cara, decedat la 31 Mai a. c.

La Râpa-de-jos un grup de fruntași bapțiști (între ei și câțiva cefești din Cluj) mergând acolo în propagandă cu fanfară ca să boteze, purtându-se provocători prin cele vorbite și rupând un ordin oficial prezentat de notarul comunei, au îndârjit în-

tr'atăta pe credincioșii noștri încât le-au administrat o corecție corporală foarte simțită de toți, încât suntem siguri că nici un propagandist sectar nu va mai călca hotarul Râpelor. În numărul viitor vom publica un raport detaliat.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3239/1933.

Comunicat oficial
cătrecătre toate oficiile protopopești și parohiale.

Spre orientare comunicăm, că On. Inspectorat gen. adm. reg., din Cluj a obligat din nou comunele politice la plata chiriilor școlare față de biserici, prin ordinul circular către dnii prefecți de județe de sub Nr. 4846/1933 din 22 Mai a. c., de cu-prinsul următor:

„Consiliul Eparhial ortodox român din Cluj cu adresa Nr. 2822/1933 ne reclamă că unele Prefecturi de județe nu respectă ordinul acestui inspectorat Nr. 3933/1931 din 30 Decembrie 1931, prin care s'a dispus ca toate comunele politice, cari folosesc clădirile școlare, proprietatea bisericilor, drept școală de stat, să înscrie în bugetele lor o sumă corespunzătoare de chirie, în beneficiul bisericilor proprietare ale acestor clădiri, — ba mai mult, unele preturi — în dauna bisericii — reduc chiar și chiriile de tot modeste, înscrise de comunele politice în bugetul lor pe anul curent, iar altele nu admit să se înscrie nimic pentru chiriile restante.

Având în vedere cele de mai sus, și considerând că bisericile nu sunt obligate a pune la dispoziția școlii de stat în mod gratuit clădirile proprietatea lor, — pentru a scuti comunele politice interesate, de cheltuieli inutile de proces, la care se expun în mod inevitabil în caz de neachitare a chiriei cuvenite, — în referire la ordinul nostru sus citat, avem onoare a vă ruga din nou să binevoiți a lua măsuri ca fiecare comună politică, care are în folosință pentru școala de stat clădire proprietate a bisericii, să prevadă necondiționat în bugetul său chiria stabilită și cerută de către Consiliul parohial al respectivei biserici“

În baza acestui nou ordin Consiliile parohiale prin C. preoți-parohi vor solicita neîncetat dela comunele politice nu numai înscrierea la bugetul comunal a chiriei cuvenite după clădirile școlare confesionale folosite de școala primară de stat ci și achitarea integrală a acestor chirii, curente și restante, precum și sumele cuvenite pentru reparația clădirilor, — unde va fi nevoie de reparații. Cazurile de refuz din partea comunelor politice se vor apela, și separat arăta îndată prefecturilor de județe și Consiliului eparhial. În ceea ce privește hotărîrea Adunării noastre eparhiale din 15 Mai a. c., în chestiunea clădirilor școlare proprietatea bisericilor, aceasta a decis prin concluzul său Nr. 21 că-și menține hotărîrea sa din 1932 de sub Nr. 36.

Cluj, la 26 Mai 1933.

Consiliul eparhial.

Nr. 239—1933 pp.

(17) 1—3

CONCURS

În conformitate cu rezoluția Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 2979/1933, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renașterea“, pentru postul de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Zaharie Albu din parohia de clasa II-a *Geoagiul-de-sus I* (Joseni), protopopiatul Aiud.

Îndatoririle capelanului vor fi a îndeplini toate serviciile bisericesti, ce i se vor încredința de către paroh.

Beneficiile împreunate cu postul de capelan sunt:

1. Uzufructul din jumătate sesiunea parohială de cca 5 jug. teren cultivabil.
2. Jumătate din toate venitele stolare uzitate și existente în parohie.

De locuință se va îngriji capelanul ales și confirmat.

Reflecții la acest post, având act de învoire dela P. Sf. Episcop, își vor înainta cererile legal întocmite, în termenul de mai sus, Oficiului nostru protopopesesc; iar pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta în parohie, pentru a cânta, a predica și eventual a servi la sf. slujbă.

Aiud, la 29 Mai 1933.

Oficiul protopopesesc în înțelegere cu Consiliul parohial din *Geoagiul-de-sus I*.

Iosif Pop, protopop.